

Київський університет імені Бориса Грінченка

ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ

(назва інституту, факультету, коледжу)

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

(назва кафедри, циклової комісії)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

« 19 » 11 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

для студентів

спеціальності

035 Філологія

(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня

другого (магістерського)

(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми

035.01.01 Українська мова та література

(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації

035.01 Українська мова та література

(назва спеціалізації)

Київ – 2020

Розробники:

Караман Станіслав Олександрович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови;

Горошкіна Олена Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри української мови Київського університету імені Бориса Грінченка;

Караман Ольга Володимирівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри української мови.

Шкавро Володимир Володимирович, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри української мови.

Викладачі:

Шкавро Володимир Володимирович, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри української мови.

Робоча програма розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української мови

Протокол від 05. 09. 2020 р. № 2

Завідувач кафедри _____ (С.О. Караман)
(підпис) (ініціали, прізвище)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми
(керівником проектної групи) 035.01.01 Українська мова та література
(назва освітньої програми)

_____. _____. 2020 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) _____ (_____)
(ініціали, прізвище)

Робочу програму перевірено
_____. _____. 2020 р.

Заступник директора/декана _____ (_____)
(ініціали, прізвище)

Пролонговано:

на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (_____). « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (_____). « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (_____). « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (_____). « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни «Методика викладання української мови як іноземної»

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання			
	денна		заочна	
Вид дисципліни	<i>вибіркова</i>			
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>			
Загальний обсяг кредитів / годин	<i>2 / 60</i>			
Курс	<i>6</i>			
Семестр	<i>11</i>	<i>12</i>	-	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	<i>1</i>			
Обсяг кредитів	<i>5</i>			
Обсяг годин, у тому числі:	<i>150</i>			
Аудиторні	<i>16</i>	<i>24</i>	-	
Модульний контроль	<i>4</i>	<i>6</i>		
Семестровий контроль		<i>30</i>	-	
Самостійна робота	<i>30</i>	<i>40</i>	-	
Форма семестрового контролю	-	<i>екзамен</i>		-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Методика викладання української мови як іноземної» – сформувати у магістрантів-філологів лінгводидактичну компетентність у навчанні української мови як іноземної з урахуванням конкретного етапу (пропедевтичного, основного) вивчення дисципліни у закладі вищої освіти.

Завдання дисципліни:

- ознайомити магістрантів з теоретичними і прикладними завданнями навчальної дисципліни, а також тенденціями в розвитку як нового наукового напрямку в українській лінгводидактиці;
- окреслити освітню стратегію засвоєння змісту нового курсу на компетентнісній основі;
- розвивати у магістрантів критичне мислення, методичну інтуїцію і оцінюванні й використанні практичних матеріалів з методики навчання української мови як іноземної, а також опрацюванні теоретичних здобутків спеціальних досліджень з методики навчання української мови як іноземної за відсутності підручників та посібників для студентів ЗВО.

Під час семінарських, практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти, майбутні фахівці в галузі філології (українська мова та література), **набувають таких програмних компетентностей: ЗК06 (загальні компетентності), ФК12, ФК16, ФК17 (фахові компетентності).**

- **ЗК06:** Спроможність цінувати і поважати інші культури і національності.
- **ФК12:** Здатність на фаховому рівні проводити навчальні заняття і позааудиторну роботу з мови і літератури в установах загальної і спеціальної середньої освіти; практичні заняття з філологічних дисциплін в освітніх установах вищої професійної освіти.
- **ФК16:** Здатність організовувати профорієнтаційну роботу.

• **ФК17:** Усвідомлювати соціальну значущість своєї професії, формувати високу мотивацію до професійної діяльності.

3. Результати навчання за дисципліною

Опанувавши дисципліну «Методика викладання української мови як іноземної», студенти повинні мати такі *програмні результати навчання*:

ПРН-3-7: Виявляти глибокі знання і розуміння сутності та принципів організації навчального процесу в закладах вищої освіти; типології навчальних занять, видів навчальної діяльності, форм, методів і технологій навчання; принципів і способів оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня.

ПРН-У-8: Ефективно застосовувати ІКТ-технології у науково-дослідній і науково-педагогічній діяльності.

ПРН-У-10: Уміти аналізувати досвід роботи, здійснювати самоконтроль, самооцінку, саморегуляцію, виділяти і переборювати недоліки в професійній діяльності.

ПРН-С-4: Аргументовано пояснювати, оцінювати і зіставляти тенденції, методичні новації та розробки в галузі вищої освіти.

4. Структура навчальної дисципліни «Методика викладання української мови як іноземної»

Тематичний план для денної форми навчання
(6 курс 11 семестр)

№ п/п	Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт					
		Разом	Аудиторні				Самостійна робота
			Лекцій	Семінарських	Лабораторні	Індивідуальні	
11 семестр							
Змістовий модуль І. ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ СТРАТЕГІЇ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ У ЗВО							
1.	Організація навчального (освітнього) процесу в умовах сучасного вишу викладання української мови як іноземної	14	2	2		10	
2.	Новітні педагогічні технології під час викладання української мови як іноземної	18	4	2	2	10	
3.	Принципи оптимізації та інновації у методиці навчання української мови як іноземної	14	2		2	10	
	Модульна контрольна робота №1, 2	4					

12 семестр							
Змістовий модуль II. ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В ІНАКОМОВНИХ СТУДЕНТІВ							
4.	Розвиток полікультурної компетентності іноземних студентів	14	2	2			10
5.	Розвиток компетентностей міжкультурної комунікації іноземних студентів	14	2	2			10
6.	Формування професійно-комунікативної компетентності студентів-іноземців	14	2	2			10
7.	Розвиток діалогічного мовлення студентів-іноземців	14	2		2		10
8.	Характеристика різновидів вправ і завдань у методичній системі навчання української мови як іноземної	8	4		4		
	Модульна контрольна робота №3, 4, 5	6					
	Разом	120	20	10	10		70
	Підготовка до проходження контрольних заходів	30	<i>екзамен (семестровий контроль)</i>				
	Усього	150	20	10	10		70

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ СТРАТЕГІЇ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ У ВНЗ

Тема 1. Організація навчального (освітнього) процесу в умовах сучасного вишу викладання української мови як іноземної

Особливості організації навчального процесу. Навчальний план як документ, що визначає графік навчального процесу, перелік, послідовність та час вивчення навчальних дисциплін, форми навчальних занять та терміни їх проведення, а також форми проведення підсумкового контролю. Призначення навчальних програм з мовознавчих дисциплін, особливості їх побудови. Аналіз змісту навчальних планів, програм, підручників, посібників.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 2, 3, 4, 5, 7, 8, 15

Тема 2. Новітні педагогічні технології під час викладання української мови як іноземної

Понятійні ознаки дефініції «технологія». Сучасні педагогічні технології. Класифікації технологій. Сутність і основні категорії проблемного навчання. Модульно-рейтингова система навчання. Особливості використання педагогічних технологій у системі професійної підготовки майбутнього вчителя-словесника.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 2, 3, 4, 5, 7, 8, 15

Тема 3. Принципи оптимізації та інновації у методиці навчання української мови як іноземної

Граматики-перекладний. Усвідомлено-зіставний. Аудіолінгвальний. Аудіовізуальний. Усвідомлено-практичний. Комунікативний методи навчання української мови як іноземної. Прийоми ейдетики під час вивчення УМ як іноземної

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 2, 3, 4, 5, 7, 8, 15

Тема 4. Розвиток полікультурної компетентності іноземних студентів

Категорія «полікультура» і суміжні з нею поняття. Психологічні чинники розвитку полікультурної компетентності іноземних студентів. Лінгводидактичні засади розвитку полікультурної компетентності студентів-іноземців на основному етапі навчання української мови. Полікультурний компонент у навчальних планах, програмах, підручниках і посібниках з української мови

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 2, 3, 4, 5, 7, 8, 15

Тема 5. Розвиток компетентностей міжкультурної комунікації іноземних студентів

Психологічні чинники формування компетентностей міжкультурної комунікації студентів-іноземців у процесі навчання української мови. Навчання української мови студентів-іноземців на компетентнісній основі. Лінгводидактичні основи формування компетентностей міжкультурної комунікації студентів-іноземців.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 2, 3, 4, 5, 7, 8, 15

Тема 6. Формування професійно-комунікативної компетентності студентів-іноземців

Якість усвідомлення й засвоєння явище синонімії, антонімії, омонімії, полісемії, паронімії.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 2, 3, 4, 5, 7, 8, 15

Тема 7. Розвиток діалогічного мовлення студентів-іноземців

Діалог-розпитування. Інтерв'ювання. З'ясування особливостей українського мовленнєвого етикету. Етапи підготовки: мотивація, засвоєння лексичного мінімуму професійної лексики, розвиток монологічного мовлення, моделювання професійної ситуації. Розподіл ролей і побудова усного діалогу (спонтанного або підготовленого). Побудова усного діалогу з письмовим заповненням фраз.

Рекомендована література:

Основна: 1–5.

Додаткова: 2, 3, 4, 5, 7, 8, 15

Тема 8. Характеристика різновидів вправ і завдань у методичній системі навчання української мови як іноземної

Метод вправ. Рівень репродукції, рівень уміння, рівень трансформації. Система вправ. Інтерактивні вправи. Підготовчі вправи. Вступні вправи. Пробні вправи. Тренувальні вправи. Творчі вправи. Контрольні вправи. Вправи спрямовані на спостереження й аналіз мовних одиниць у зв'язному тексті. Конструювання зв'язних висловлень. Формування практичних умінь і навичок.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1, 2		
		кількість одиниць	кількість одиниць	
Відвідування лекцій	1	10	10	
Відвідування семінарських занять	1	5	5	
Відвідування практичних занять	1	-	-	
Робота на семінарському занятті	10	5	50	
Робота на лабораторному занятті	1	5	5	
Лабораторна робота (зокрема допуск, виконання, захист)	10	5	50	
Виконання завдань для самостійної роботи	5	7	35	
Виконання модульної роботи	25	5	125	
Виконання ІНДЗ	-	-	-	
	Разом	-	270	
Максимальна кількість балів:		275		

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Самостійна робота 1-4: Новітні педагогічні технології

Питання, що виносяться на самостійне опрацювання:

1. Сутність і основні категорії проблемного навчання.
2. Модульно-рейтингова система навчання.
3. Особливості використання педагогічних технологій у системі професійної підготовки майбутнього вчителя-словесника.

Завдання для самостійної роботи:

1. Прокоментуйте думку відомої вітчизняної дослідниці педагогічних технологій О. Пехоти: *На наш погляд, було б правомірно сьогодні порушити питання про „педагогічну чистоту”, моральну безпеку, валеологічну обґрунтованість і духовну екологічність існуючих і розроблюваних педагогічних технологій. Узятих їх за генеральну ідею, в їхню основу повинно бути покладено принципи гуманістичного світогляду, що передбачають формування таких якостей особистості, як усвідомлення єдності природи і людини, відмова від авторитарного стилю мислення, терпимість, схильність до компромісу, шанобливе ставлення до чужої думки, інших культур, цінностей та віри (З посібника «Освітні технології»).*

2. Робота в групах:

Порівняйте наступні визначення:

1 група:

Парадигма – (від грец. – приклад, взірець) – 1. Система форм одного слова (напр. п. відмінювання); таблиця таких форм. 2. Система уявлень, характерна для визначення етапу розвитку науки, культури, суспільного життя (Словник іншомовних слів / Укл. С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута).

Парадигма – (з грец. - зразок, приклад) – сукупність стійких і загальнозначущих норм, теорій, методів, схем наукової діяльності, яка передбачає єдність у тлумаченні теорії, в організації емпіричних досліджень та інтеграції наукових досліджень (Реале Дж., Антисери Д. Западная философия от истоков до наших дней: Пер. с фр. – СПб: Петрополис, 1997.-С. 357).

Парадигма освіти – система основних наукових досягнень(теорій, методів), за зразком яких організується дослідницька практика вчених у галузі освіти у визначений історичний період (Т. Кун).

2 група:

Навчальна технологія – послідовні практичні дії учнів і вчителя у навчально-виховному процесі, які забезпечують формування в учнів заздалегідь заданих рис (Г. Корнетов).

Технологія освіти – це цілеспрямоване використання, у комплексі чи окремо, предметів, прийомів, засобів, подій чи відносин для підвищення ефективності навчального процесу (М. Вулман).

3 група:

Кредитно-модульна система організації навчального процесу – це модель організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні модульних технологій навчання та залікових освітніх одиниць (залікових кредитів). (Кудіна В. В., Соловей М. І., Спіцин Є. С. Педагогіка вищої школи.- К.: Ленвіт, 2006. - С. 146).

Сутність модульного навчання полягає в тому, що студент більш самостійно або загалом самостійно може працювати із запропонованою йому індивідуальною навчальною програмою, що містить: 1) цільову програму дій; 2) банк інформації; 3) методичне керівництво по досягненню поставлених дидактичних цілей (В. Нагаєв).

Що об'єднує подані визначення? Чи є між ними принципова різниця? Про що свідчить наявність значної кількості визначень цих педагогічних термінів?

3. Змодельуйте фрагмент практичного заняття (дисципліну обирає студент самостійно), використовуючи сучасні педагогічні технології.

4. У статті „Модульна система навчання в удосконаленні культури мовлення майбутнього вчителя-словесника” Т. Окуневич пише: „В удосконаленні культури мовлення майбутніх учителів-словесників за цільовою спрямованістю можна виділити дві групи технологій: ті, що забезпечують засвоєння студентами норм літературної мови та комунікативних якостей мовлення, формують нормативно-мовленнєві уміння й навички (технології повного засвоєння), і такі, що спрямовані на розвиток комунікативних умінь і навичок (технологія розвивального навчання). Досягнення цілей може відбуватися різними шляхами: поділом навчального матеріалу на завершені навчальні вузли (модулі), введення рейтингової системи оцінювання навчальних досягнень студентів, інтенсифікація навчання за допомогою схемових, знакових моделей, подача матеріалу укрупненими частинами (блоками), диференціація навчання, ігрове моделювання тощо”.

Чи погоджуєтесь ви з твердженням дослідниці? Обґрунтуйте свою думку, проілюструйте її прикладами.

Самостійна робота 5-7. Форми організації навчання й контролю методики викладання української мови як іноземної

Питання, що виносяться на самостійне опрацювання:

1. Залік, екзамен, колоквіум як форми контролю.
2. Роль дидактичної гри в навчанні студентів-філологів.
3. Індивідуальна та самостійна робота студентів.

Завдання для самостійної роботи

1. Опрацюйте подану літературу:
 - Остапенко Н. М. Особливості технології дидактичної гри у системі підготовки магістрів-філологів ВШ / Н. М. Остапенко // Українська мова і література в школі. – 2003. – № 4. – С. 55-58.
 - Стародубец С. Н. Коллоквиум как одна из форм учебной работы в ВУЗЕ // Русский язык в школе. – 2001. – № 5. – С. 93-94.
2. Дайте визначення таких понять: лекція, семінар, семінарське заняття, лабораторне заняття, колоквіум, дидактична гра.
3. Схарактеризуйте основні види лекційних і практичних занять.
4. Підготуйте текст лекції на одну із запропонованих тем:
 - Українська лексикографія.
 - Норми сучасної української літературної мови.
 - Методика навчання синтаксису (просте речення).
 - Стилiстичні засоби морфології.
 - Закони риторики.
5. Змодельуйте фрагмент практичного заняття (10-15 хвилин) з тієї ж теми, з якої ви готували лекцію.

Рекомендації до виконання завдань для самостійної роботи

Завдання для самостійної роботи необхідно виконати в повному обсязі й подати на перевірку викладачу в окремому зошиті; думки викладати лаконічно, точно, змістовно й обґрунтовано. У процесі підготовки завдань варто користуватися словниками різних типів та довідниками.

Критерії оцінювання виконання студентами завдань для самостійної роботи

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни «Методика викладання української мови як іноземної» оцінюється за такими параметрами:

5 балів – завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, із наведенням прикладів і застосуванням методу аналізу та творчого підходу. Студент самостійно працює з науковою літературою; оцінює комунікативні явища, професійні ситуації; робить висновки; вміє формулювати й обґрунтовувати власну позицію; володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, бесід; креативно підходить до їх підготовки; має комунікативні вміння і навички; прагне до самовдосконалення і саморозвитку.

4 бали – завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, але з певними помилками щодо викладу матеріалу та без наведення прикладів до окремих фактів і явищ. Студент працює із запропонованою науковою літературою; робить висновки; володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, бесід і втілює їх у практику. Однак у процесі відтворення самостійно дібраного матеріалу простежується брак власних суджень, прояву креативності й ініціативності.

3 бали – завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, але з порушенням логіки й послідовності викладу матеріалу та без ілюстрування прикладами. У роботі допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Студент працює із запропонованою науковою літературою, але аналізує її примітивно, без висвітлення власної позиції; володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, бесід, але втілює їх у практику допускаючи грубі помилки та уникаючи використання фахової термінології.

2 бали – завдання для самостійної роботи виконані не в повному обсязі, частково самостійно і за певним зразком. Студент володіє матеріалом на початковому рівні, викладає його хаотично і необґрунтовано, без дотримання мовних норм; має фрагментарні навички роботи з науковими джерелами і не вміє робити висновки; володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, бесід, але не втілює їх у практику; комунікативні вміння і навички мають низький рівень розвитку.

1 бал – виконано менше половини завдань для самостійної роботи. Матеріал фрагментарний, не систематизований, не ілюстрований прикладами, порушена структура викладу. Його основу складає необґрунтоване копіювання чужих думок, фраз і позицій. Студент не вміє працювати з науковими джерелами і робити власні висновки; не володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, бесід; відсутній творчий компонент даного виду діяльності; комунікативні вміння і навички мають дуже низький рівень розвитку.

0 балів – більшу частину самостійних завдань не виконано. Студент лише частково володіє навчальним матеріалом, не вміє чітко, лаконічно й послідовно висвітлювати його; не працює з науковими і навчальними джерелами і не володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, бесід; майже відсутні творчі та комунікативні уміння і навички.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Кожний модуль включає бали за *модульну контрольну роботу* (модульний контроль).

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в робочих зошитах студентів або на окремих аркушах.

Модульний контроль здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Критерії оцінювання виконання студентами модульних контрольних робіт

21-25 балів – завдання модульної контрольної роботи виконані в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, із наведенням прикладів і застосуванням методу аналізу та творчого підходу. Студент самостійно працює оцінює комунікативні явища, професійні ситуації; робить висновки; вміє формулювати й обґрунтовувати власну позицію; володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, бесід; креативно підходить до їх підготовки; має комунікативні вміння і навички.

15-20 балів – завдання модульної контрольної роботи виконані в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, але з певними помилками щодо викладу матеріалу та без наведення прикладів до окремих фактів і явищ. Студент робить висновки; володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, бесід і втілює їх у практику. Однак у процесі відтворення самостійно дібраного матеріалу простежується брак власних суджень, прояву креативності й ініціативності.

9-14 балів – завдання модульної контрольної роботи виконані в повному обсязі, але з порушенням логіки й послідовності викладу матеріалу та без ілюстрування прикладами. У роботі допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Студент не висвітлює власної позиції; володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, бесід, але втілює їх у практику допускаючи грубі помилки та уникаючи використання фахової термінології.

3-8 балів – завдання модульної контрольної роботи виконані не в повному обсязі, частково самостійно і за певним зразком. Студент володіє матеріалом на початковому рівні, викладає його хаотично і необґрунтовано, без дотримання мовних норм; має фрагментарні навички роботи з науковими джерелами і не вміє робити висновки; володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, бесід, але не втілює їх у практику; комунікативні вміння і навички мають низький рівень розвитку.

0-2 бали – виконано менше половини завдань для самостійної роботи. Матеріал фрагментарний, не систематизований, не ілюстрований прикладами, порушена структура викладу. Його основу складає необґрунтоване копіювання чужих думок, фраз і позицій. Студент не вміє робити власні висновки; не володіє правилами написання та підготовки виступів, доповідей, бесід; відсутній творчий компонент даного виду діяльності; комунікативні вміння і навички мають дуже низький рівень розвитку.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль із навчальної дисципліни «Методика викладання української мови як іноземної» здійснюється у формі *екзамену*.

До складання екзамену допускаються студенти, які відвідали всі лекційні та практичні заняття, активно працювали, написали всі модульні контрольні роботи та виконали блок самостійної роботи.

Критерії оцінювання

Метою підсумкового контролю з дисципліни «Методика викладання української мови як іноземної» є перевірка рівня засвоєння студентом всієї програми, яка включає, зокрема, чотири завдання: 3 теоретичні питання; і практичне завдання.

Кожне із цих чотирьох завдань оцінюється у межах **від 0 до 10 балів**.

9-10 балів студент отримує тоді, коли: грамотно і повно виконує відповідне завдання білета, дає правильне визначення понять; демонструє глибоке розуміння матеріалу; точно формулює свої думки і обґрунтовує їх; послідовно, зв'язно викладає матеріал, логічно міркує; виявляє вміння ілюструвати теоретичні знання, наводить приклади, порівнює, зіставляє, аналізує, узагальнює; володіє чистою літературною мовою, грамотно оформляє свою відповідь; вміє застосувати знання і навички у процесі складання конкретних методичних розробок. Може припуститися незначних технічних помилок;

7-8 балів ставиться за відповідне завдання тоді, коли робота виконана грамотно і повно, студент дає правильне визначення понять; демонструє глибоке розуміння матеріалу; точно формулює свої думки і обґрунтовує їх; послідовно, зв'язно викладає матеріал, логічно міркує; виявляє вміння ілюструвати теоретичні знання, наводить приклади, порівнює, зіставляє, аналізує, узагальнює; володіє чистою літературною мовою, грамотно оформляє свою відповідь; вміє

застосувати свої знання і навички у процесі складання методичних розробок, проте під час відповіді припускається помилок (до 10-20%);

5-6 балів ставиться за завдання, коли студент знає і розуміє основні положення теми, але допускає певну кількість помилок (до 30-40%) під час виконання письмових завдань; не досить глибоко володіє матеріалом, допускає помилки при визначенні понять; у відповіді немає послідовності, чіткості, повноти; допущені деякі незначні помилки;

3-4 бали ставиться, коли студент недостатньо орієнтується в матеріалі, виявляє неповне розуміння теми; йому складно обґрунтувати думку, дібрати переконливі приклади; студент має проблеми із зв'язним мовленням, допускає суттєві помилки при виконанні завдань (50-60%);

1-2 бали ставиться, коли студент не орієнтується в матеріалі, виявляє нерозуміння теми, допускає істотні помилки, що спотворюють зміст вивченого матеріалу, слабо володіє зв'язним мовленням, допускає суттєві помилки у процесі виконання завдань (70-80%).

0 балів ставиться, якщо студент не брався за виконання завдання.

За екзамен виставляється підсумкова оцінка за виконання всіх чотирьох завдань у межах від **0 до 40 балів**.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Об'єкт, предмет методики викладання мовознавчих дисциплін у вищих навчальних закладах.
2. Закономірності, принципи методики викладання мовознавчих дисциплін у вищих навчальних закладах.
3. Зв'язок методики викладання мовознавчих дисциплін із суміжними науками.
4. Основні етапи становлення й розвитку методики викладання української мови як іноземної у вищих навчальних закладах.
5. Особливості становлення й розвитку методики викладання мовознавчих дисциплін у вищій школі наприкінці XIX-30-рр. XX століття.
6. Розвиток методики викладання української мови як іноземної у 40 – 60-і роки XX століття.
7. Розвиток методики викладання української мови як іноземної у 70–90-і рр. XX століття.
8. Внесок у вітчизняну педагогічну науку К. Ушинського, В. Сухомлинського, С. Чавдарова, Г. Ващенко, О. Біляєва.
9. Розвиток методики викладання української мови як іноземної у вищих навчальних закладах на сучасному етапі.
10. Навчальний план як документ, що визначає графік навчального процесу, перелік, послідовність та час вивчення навчальних дисциплін, форми навчальних занять та терміни їх проведення, а також форми проведення підсумкового контролю.
11. Призначення навчальних програм з мовознавчих дисциплін, особливості їх побудови. Аналіз змісту навчальних планів, програм, підручників, посібників.
12. Понятійні ознаки дефініції «технологія». Сучасні педагогічні технології. Класифікації технологій.
13. Електронні засоби навчання мовознавчих дисциплін у ВНЗ.
14. Лексикографічні видання на заняттях мовознавчого циклу.
15. Ділова гра на заняттях у вищих закладах освіти.
16. Використання комп'ютерних програм у процесі викладання лінгвістичних дисциплін.
17. Інтерактивні методи навчання лінгвістичних дисциплін у вищих закладах освіти.
18. Культурологічний підхід до викладання мовознавчих дисциплін у вищих закладах освіти.
19. Сутність і основні категорії проблемного навчання.
20. Модульно-рейтингова система навчання.
21. Сучасні методи навчання української мови як іноземної.

22. Особливості використання педагогічних технологій у системі професійної підготовки майбутнього вчителя-словесника.
23. Новітні педагогічні технології.
24. Форми аудиторної роботи зі студентами: лекція, практичні, лабораторні заняття, спецкурси, спецсемінари, спецпрактикуми.
25. Методика викладання практичних курсів української мови.
26. Роль і місце орфографічного практикуму.
27. Традиційні й нетрадиційні методи навчання української мови як іноземної у вищих навчальних закладах.

6.6. Шкала відповідності оцінок

<i>Оцінка</i>	<i>Кількість балів</i>
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни

Навчально-методична карта дисципліни «Методика викладання української мови як іноземної»

Разом: 60 год., лекції – 4 год., семінарські заняття – 4 год., самостійна робота – 32 год., модульний контроль – 2 год.

Тиждень	I		II		III				
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II				
Назва модуля	ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ СТРАТЕГІЇ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ У ЗВО				ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В ІНАКОМОВНИХ СТУДЕНТІВ				
Кількість балів за модуль	113				167				
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	
Дати									
Теми лекцій	Організація навчального (освітнього) процесу в умовах сучасного вишу викладання української мови як іноземної (1 бал)	Новітні педагогічні технології під час викладання української мови як іноземної (2 бали)	Принципи оптимізації та інновації у методиці навчання української мови як іноземної (1 бал)	Розвиток полікультурної компетентності і іноземних студентів (1 бал)	Розвиток компетентностей міжкультурної комунікації іноземних студентів (1 бал)	Формування професійно-комунікативної компетентності студентів-іноземців (1 бал)	Розвиток діалогічного мовлення студентів-іноземців (1 бал)	Характеристика різновидів вправ і завдань у методичній системі навчання української мови як іноземної (2 бали)	
Теми семінарських занять	Організація навчального (освітнього) процесу в умовах сучасного вишу викладання української мови як іноземної (1+10=11б.)	Новітні педагогічні технології під час викладання української мови як іноземної (1+10=11б.)		Розвиток полікультурної компетентності і іноземних студентів (10+1=11 б.)	Розвиток компетентностей міжкультурної комунікації іноземних студентів (10+1=11б.)	Формування професійно-комунікативної компетентності студентів-іноземців (10+1=11 б.)			
Теми лабораторних занять		Новітні педагогічні технології під час викладання української мови як іноземної (1+10=11б.)	Принципи оптимізації та інновації у методиці навчання української мови як іноземної (10+1=11 б.)				Розвиток діалогічного мовлення студентів-іноземців (10+1=11 б.)	Характеристика різновидів вправ і завдань у методичній системі навчання української мови як іноземної (20+2=22 б.)	
Самостійна робота	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)		(5 балів)	(5 балів)	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)	Модульна контрольна робота (25 балів)		Модульна контрольна робота (25 балів)		Модульна контрольна робота (25 балів)		Модульна контрольна робота (25 балів)	
Підсумковий контроль					Екзамен				

8. Рекомендовані джерела

Базові

1. **Бакум З. П.** Теоретико-методичні засади навчання фонетики української мови в гімназії: монографія / Зінаїда Павлівна Бакум. – Кривий Ріг : Видавничий дім, 2008. – 338 с.
2. **Беляев Б. В.** Очерки по психологии обучения иностранным языкам / Борис Владимирович Беляев. – [2-е изд., испр. и доп]. – М. : Просвещение, 1965. – 229 с.
3. **Бей Л. Б.** Проблеми викладання української мови різним категоріям іноземних студентів / Л. Б. Бей, О. М. Тростинська // Вісник Харківського Національного університету ім. В. Н. Каразіна № 12. – С. 42–49.
4. **Словник_довідник** з української лінгводидактики : навч. посіб. / кол. авт. За ред. М. Пентилюк. – К. : Ленвіт, 2003. – 149 с.
5. Теорія і практика викладання української мови як іноземної : зб. наук. праць за матеріалами міжнародної наукової конференції. – Львів, 2006. – Вип. 1. – С. 5.

Допоміжні

1. **Бондар В. І.** Дидактика: ефективні технології навчання студентів / Володимир Іванович Бондар. – К. : Освіта, 1996. – 92 с.
2. **Булатова О. С.** Искусство современного урока : [учеб. пос. Для студентов высших учеб. заведений] / О. С. Булатова. – М. : Академия, 2006. – 256 с.
3. **Голуб Н. Б.** Риторика у вищій школі / Ніна Борисівна Голуб. – Черкаси : Брама-Україна, 2008. – 408 с.
4. **Дідук_Ступ'як Г. І.** Філософсько-методологічні орієнтири лінгвометодичної технології “Інтерація різнотипових підходів” до вивчення української мови [Текст] / Галина Іванівна Дідук-Ступ'як // Теоретико-практичні аспекти сучасних лінгвістичних та лінгводидактичних парадигм : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Рівнен. держ. гуманіт. Ун'т; редкол. : В. Я. Мельничайко, І. М. Хом'як, М. В. Мірченко та ін. – Рівне; Острогож : Вид-во НУ “Острозька академія”, 2012. – С.80-86.
5. **Донченко Т. К.** Про концепцію вивчення рідної мови / Донченко Т. К. // Укр. мова і л'ра в шк. – 1993. – № 1. – С. 3-4.
6. **Дьяченко В. К.** Дидактика / В. К. Дьяченко. – М. : Народное образование, 2006. – Т. 1. – 400 с.
7. **Зимняя И. А.** Педагогическая психология: учебник для вузов / Ирина Алексеевна Зимняя. – 2-е изд., доп., испр. и перераб. – М. : Издательская корпорация “Логос”, 2000. – 384 с.
8. **Зязюн І.А.** Філософські проблеми гуманізації і гуманітаризації освіти / І.А.Зязюн // Педагогіка толерантності. – 2000. – № 3. – С. 58 – 61.
9. **Ляховицкий М. В.** Методика преподавания иностранных языков : [учеб. пособ. для филол. спец. высш. учеб. завед.] / Михаил Васильевич Ляховицкий. – М. : Высшая школа, 1981. – 159 с.
10. **Мамчур Л.** Теоретичні підходи до формування комунікативної компетентності учнів основної школи / Л. Мамчур // Зб. наук. праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. – Умань : ПП Жовтий, 2010. – Ч. 4. – 305 с. – Режим доступу : udpu.org.ua/files/fahovi_vydannya/univer/2010
11. **Омельчук С.** “Підхід до навчання” як базова категорія сучасної лінгводидактичної науки / С. Омельчук // Українська мова і література в школі. – 2013. – № 2. – С. 2-7.
12. **Пассов Е. И.** Основы методики обучения иностранным языкам / Ефим Израилевич Пассов. – М. : Русский язык, 1977. – 214 с.
13. **Пионова Р. С.** Педагогика высшей школы : учеб. пос. / Р. С. Пионова. – Мн. : Выш. шк., 2005. – 303 с.
14. **Плиско К. М.** Принципы, методы і форми навчання української мови : теоретичний аспект / К. М. Плиско. – Х. : Основа, 1995. – 240 с.
15. **Текучев А. В.** Методика русского языка в средней школе / А. В. Текучев. – 3'е изд., перераб. – М. : Просвещение, 1980. – 414 с.
16. **Туркевич О.** Методика викладання української мови як іноземної: розвиток науки і становлення терміна / О. Туркевич // Теорія і практика викладання української мови як іноземної. 2009. Вип. 4. С. 137–144

17. **Фіцула М. М.** Вступ до педагогічної професії : [навч. посіб.] / Михайло Михайлович Фіцула. – 2'е вид. – Тернопіль : Навч. книга. – Богдан, 2003. – 136 с.
18. **Юцявичене П. А.** Теорія и практика модульного обучения / П. А. Юцявичене. – Каунас : Швиеса, 1989. – 272 с.

Інформаційні ресурси

1. Електронний підручник з сучасної української мови:
<http://www.philolog.univ.kiev.ua/WINS/pidruchn/index.htm>
2. Нова мова: <http://www.novamova.com.ua>
3. Семенов О.М. Електронний навчально-методичний комплекс "Словесник".
4. <http://www.children.edu-ua.net>.
5. Українська мова: Енциклопедія. – <http://litopys.narod.ru/ukrmova/um113.htm>
6. Українська мова в Інтернеті <http://www.novamova.com.ua>
7. Український тезаурус: http://www.geocities.com/hommah_chorny/
8. Уроки державної мови: <http://mova.kreschatic.kiev.ua/>
9. Урок української: http://www.t.kiev.ua/urok_ukrain/
10. Центр культури української мови: <http://centrkum.blogspot.com/>